

DEDICADA A L'APOTECARI BERNAT BORRÀS PIRIS (BERNAT «PIXERA»)

Antoni Tudurí

Secció de
genealogia de
l'Ateneu de Maó

Va ser, exactament, el dia 19 de març de l'any 2000, en ocasió del 71 aniversari del naixement del poeta Miquel Martí i Pol, quan el periodista i locutor radiofònic Xavier Grasset em va demanar, a ple carrer de Roda de Ter al davant de la casa natal d'en Miquel, quin era el nom de l'apotecari del meu poble. La pregunta em va sorprendre i encara que jo tenia prou clar que l'apotecari des Castell era de nom Joan Luís (Hernández), em va sortir el nom de Bernat. Probablement certs records de la meva infantesa em van induir una cosa que no era; la figura de l'apotecari present al meu cap no era altre que un home d'avançada edat a qui els al·lots des Castell li feien befa i malcriadeses sense mesura. La memòria em va dur a recordar una farmàcia sense cap distintiu lluminós a la porta, ubicada un poc més amunt de ca ses monges, al carrer Stuart. Tant punt entraves a demanar un medicament un poc més especial que l'aspirina,

probablement la havia de demanar a Maó. Curiosament, el despatx farmacèutic es trobava just a l'esquerra de l'entrada i al davant es podia veure un menjador amb una taula plena de coses i damunt d'aquesta taula s'hi passejaven animalons, com crec recordar, qualque gall o gallina i si la memòria no em falla (que tot pot ser) fins i tot qualque moix.

La meva dèria genealògica m'ha dut a evocar aquest personatge de la infantesa, de qui es contaven coses prou peregrines i pintoresques, com ara que era fadrí, estret de punys (avar en podríem dir) i altres bestieses que ara no venen a compta. Crec recordar que deien que una vegada, anant des Mercadal (on sembla que tenia un lloc al peu del Toro) cap a Maó, escala prèvia per arribar as Castell, un dia que plovia a bots i barrals, el xofer del cotxe correu quan era a prop d'Alaior es va aturar per tal que pugés. L'apotecari va demanar al xofer quan costava un bitllet i aquest li va respondre que el preu

era el mateix que si hagués pujat as Mercadal. Davant aquesta resposta, va daval·lar tot rondinant i va reprendre el camí a peu sota la pluja. Anècdotes a banda, que qualcú més veterà que un servidor podria ampliar, d'aquest fet n'he sentit versions diferents, segons fos el lloc on va pujar al cotxe de línia però, en qualsevol cas, amb un final idèntic: «atura es cotxo, que me'n vaig a peu».

La meva sorpresa ha estat llegir al llibre «Migjorners amb pejada», una breu biografia signada per Miquel Pons-Portella, que el defineix com a «apotecari i activista cultural». Aquesta «activitat cultural» diu molt d'un home d'origen modest, fill de pa-gesos -Josep Borràs Salom i Maria Piris Triay- nat a Es Migjorn en data 12/09/1878 i mort el dia 24/07/1966, a l'edat de 87 anys. Per cert, és curiosa la circumstància que dos migjorners d'origen humil i camperol acabessin sent destacats membres de la sanitat menorquina: Francesc Camps Mercadal (Francesc d'Albranca) i

Bernat Borràs Piris (Bernat «Pixera»). L'apotecari Borràs era fill d'un cosí germà de Francesc d'Albranca.

♦ PEL QUE FA A LA SEVA ACTIVITAT cultural, es pot destacar l'activa participació en la publicació del quinzinari «Llum Nova» així com, també, la tasca d'investigació feta a l'arxiu parroquial des Migjorn. Al cos de redacció de la revista «Llum Nova» també hi eren, entre d'altres, el ja citat Francesc d'Albranca, Joan Estelrich i Artigues, Josep Fayas Pons, Gabriel Martí i Bella i Andreu Ferrer Ginard. Una «redacció» d'alta volada. A més, aquest quinzinari va ser el primer editat completament en llengua catalana a Menorca, al començament en la versió dialectal i més tard utilitzant l'ortografia normalitzada.

La seva activitat professional es va desenvolupar ass Mercadal, ss Migjorn, Sant Lluís i as Castell, al llarg de més de 50 anys.

La foto que il·lustra i posa cara (i cos sencer) me l'ha proporcionada Joan Perchés i coincideix amb el meu record d'infantesa; sembla que el vegi mormolant la lectura de la recepta del Dr. Joan Saura Fargas que li duïa aquell al·lot entremaliat que era jo.

Per acabar, com sempre, dir que les relacions de sang d'Antoni Guasch Bosch són de 16 bots, amb un servidor, són 19 i amb Rafael Aedo Pons són 20. Per tant, seguim trobant nexes de parentiu entre el personatge d'avui i els 3 membres inicials de la secció de genealogia de l'Ateneu de Maó.